

Consecinta prabusirii euro: o noua criza financiara

de Raluca Barbuneanu **Adevarul**
Luni, 6 decembrie 2004, 0:00

In ultima luna, cursul euro-leu a scazut cu circa 3.500 lei, pana la 37.560 lei, cifra de neimaginat la inceputul anului. Analistii economici sustin ca efectele prabusirii euro incep deja sa se faca simtite: exportatorii se plang de pierderi, iar afacerile din import infloresc.

Daca leul va continua sa ia avans fata de euro si de dolar, riscam sa avem in fata o noua criza financiara. Cursul o poate lua razna oricand, insa in directia opusa, cea a cresterii, apreciaza analistii.

Produsele romanesti - mai scumpe pe pietele internationale

Un leu mai puternic afecteaza imediat exporturile romanesti. De exemplu, daca pretul unui produs este, pe piata nationala, de 80.000 de lei, asta inseamna ca acel produs era exportat inainte de noiembrie, cand cursul era de 40.000 lei/euro, la un pret de circa 2 euro.

Cand cursul euro coboara la 37.500 de lei/euro, cei 80.000 de lei ajung sa insemne mai mult atunci cand sunt convertiti in valuta: 2,13 euro. Prin urmare, produsele romanesti se tot scumpest pe pietele din strainatate, fara ca majorarile de pret sa aiba in spate altceva decat capriciile cursului.

Cu cat cursul euro/leu este mai mic, cu atat exporturile romanesti sunt mai scumpe, iar clientii straini incep sa intoarca spatele produselor "made in Romania" pentru a se orienta spre produse mai ieftine. Profesorul de economie, Daniel Daianu, sustine ca aprecierea leului este un adevarat soc pentru exportatori.

Toata discutia e legata de sistemul financiar si nu ne mai uitam deloc la economia reala. "Impactul va fi si mai mare daca cresterea puterii leului se va dovedi o tendinta de durata", avertizeaza Daianu. Analistul economic Radu Craciun de la ABN Amro spune ca, dupa 2-3 luni de scadere a cursului, vom putea avea o imagine mai clara asupra ravagiilor facute asupra exporturilor romanesti.

"Cred ca ar trebui sa avem un curs la acest nivel pentru o perioada mai lunga, de 2-3 luni, ca sa putem vorbi de impact asupra exportatorilor", ne-a declarat Radu Craciun. Analistul Matei Paun sustine insa ca efectele se fac deja simtite.

"Efectele pentru exportatori sunt foarte proaste fiindca aprecierea leului inseamna ca bunurile pe care acestia incearca sa le vanda in strainatate devin din ce in ce mai scumpe", explica Matei Paun.

Importuri mai ieftine

Analistii avertizeaza ca piata romaneasca risca sa fie invadata de bunuri importate ca urmare a scaderii puterii euro in fata leului. Ei sustin ca Romania poate juca aceasta carte in propriul interes, daca se vor importa echipamente si tehnologie, care vor permite modernizarea economiei cu costuri mai mici.

Exista insa sanse la fel de mari ca ieftinirea importurilor sa fie mai putin benefica pentru economia romaneasca. In scenariul pesimist, analistii prevad o crestere a importurilor de bunuri de consum, mai ieftine sau mai bune din punct de vedere al calitatii decat produsele romanesti, care va lasa fara clienti pe producatorii romani.

Radu Craciun, analist la ABN AMRO, sustine ca romanii vor putea cumpara produse din import la un pret mai mic. "Pe termen scurt, unul din efectele pozitive ale scaderii cursului euro este ieftinirea bunurilor de larg consum din import", spune Radu Craciun. El avertizeaza insa ca Romania ar avea mai mult de castigat daca importurile ar avea drept scop modernizarea economiei romanesti.

"Un alt efect pozitiv este ieftinirea importurilor de echipamente si tehnologie care ar putea face ca procesul de modernizare a economiei sa se realizeze cu costuri mai mici", precizeaza Radu Craciun.

Analistul Matei Paun are o pozitie mult mai radicala: "Chiar daca exista si aspecte pozitive, cum ar fi ieftinirea importurilor, acestea sunt depasite de efectele negative".

Iar profesorul Daniel Daianu sustine insa ca ieftinirea importurilor nu va fi simtita la buzunar de romani. "Desi cursul leului se apreciaza, preturile la bunurile din import nu scad. Din contra, avem pusee inflationiste cum este cazul pietei imobiliare. Preturile caselor, exprimate in euro, au crescut cu 25 la suta in ultimul an", exemplifica Daianu.

Datele statistice despre Romania - un miraj pentru investitori

La sfarsit de an, toate statisticile internationale despre Romania vor inflori datorita prabusirii euro, sustin analistii economici. Unul din efecte va fi, in viziunea acestora, atragerea investitorilor. "La sfarsitul anului, vom avea in fata o iluzie statistica.

Aprecierea leului va mari Produsul Intern Brut exprimat in euro, cu aproape 15 la suta, fapt care va pozitiona Romania in fruntea tarilor din regiune, din punct de vedere al cresterii economice.

De fapt, cresterea reala este de circa 8 la suta, in timp ce restul de 7 la suta provine din scaderea valorii euro si nu are nici o legatura cu marirea productivitatii in Romania", explica profesorul de economie Daniel Daianu.

Scaderea euro va creste apetitul pentru credite in valuta

Prabusirea euro va determina, pe termen scurt, cresterea apetitului pentru credite in valuta, afirma analistii economici. "Aprecierea leului va creste apetitul pentru credite in valuta. Diferentele de curs valutar si dobanzile mai mici la imprumuturile in valuta vor face ca un numar si mai mare de romani sa se orienteze spre acest timp de credite.

Este vorba de un fenomen negativ, pentru ca exista o asimetrie intre detinerile de valuta si creditele in alta moneda decat leul", avertizeaza Daianu. Si Radu Craciun este de aceeaasi parere. Problema este ca majoritatea creditelor in valuta sunt pe termen lung - peste 5 ani, timp in care euro poate sa scada in continuare, dar la fel de bine poate sa creasca.

"Romanii prefera sa se imprumute in valuta pe termen lung. Trebuie vazut care este tendinta euro pe termen lung", avertizeaza el.

Consecinta prabusirii euro: o noua criza financiara

Analistii economici sunt extrem de ingrijorati de prabusirea euro in fata leului. Ei sustin ca azi punem bazele pentru o noua criza economica ce poate avea loc in 2-3 ani. "Daca leul va creste foarte mult riscam sa ne confruntam cu o criza de incredere. Vazand ca euro se depreciaza, romanii risca sa fuga de valuta. Vanzarile masive vor aprecia cursul si mai mult.

Ne vom confrunta cu o suprareactie de apreciere. Ce se intampla acum cu leul seamana cu un bulgare de zapada, care creste din ce mai mult de la o zi la alta fara sa aiba nimic solid la baza. Toata discutia e legata de sistemul financiar si nu ne mai uitam deloc la economia reala", spune Daniel Daianu.

Analistul Matei Paun este insa de alta parere. "Nu exista nici un fenomen speculativ. Daca piata confera monedei europene o valoare de 37.560 lei, inseamna ca atat valoreaza euro la acest moment. Cred insa ca se pun bazele unei crize, care mai devreme sau mai tarziu o sa aiba loc

Nu facem decat sa accentuam un dezechilibru (n.n. - pe piata valutara). in 2-3 ani, cand aceasta criza va izbucni, ne vom confrunta cu o depreciere foarte puternica a leului.

Avem vecinii - Polonia si Ungaria- care au trecut prin acelasi fenomen. insa la noi, cred ca acesta va fi si mai accentuat", avertizeaza Matei Paun.

Cine castiga dintr-un leu mai puternic

- importurile se ieftinesc: fie cresc profiturile importatorilor, fie scad preturile la bunurile de import;
- romanii platesc mai putin (in echivalent lei) in contul ratelor la credite in valuta;
- Romania - cosmetizata in statisticile internationale - poate atrage mai multi investitori

Cine pierde

- exportatorii care trebuie sa-si vanda produsele mai scump;
- romanii cu depozite sau economii in valuta;
- exista riscul unei crize financiare: daca leul incepe sa se deprecieze brusc

[Soc - Alianta PDL - PRM](#)

Basescu si Stolojan sustin alianta dintre PDL-PRM pentru noul Guvern.

[Intreaba-I pe Tariceanu](#)

Prima conferinta video unde tu pui intrebarile, Tari iti raspunde!